USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

pact building local promise.

ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ ФОНД «КРОК ЗА КРОКОМ»

РОЗВИВАЄМО ГРОМАДЯНСЬКІ КОМПЕТЕНТНОСТІ: ДРУГИЙ КЛАС

НАШІ ІДЕЇ ДО ТЕМИ: РУХ І ЧАС

Вправа:

ПОДОРОЖ МІСТАМИ УКРАЇНИ

Альона Назарова
Марина Галат
Ірина Хоменко
Світлана Хаванська
Олена Здор
Алла Гардізон
Світлана Майборода

Київ – 2019

Матеріали для педагогів та батьків учнів другого класу із формування громадянської компетентності розроблено проектом «Розвиток громадянської компетентності учнів Нової української школи: перший цикл початкової школи», що реалізується Всеукраїнським фондом «Крок за кроком» у рамках Програми сприяння громадській активності «Долучайся!», що фінансується Агентством США з міжнародного розвитку (USAID) та здійснюється Pact в Україні.

Зміст матеріалів є винятковою відповідальністю Pact та його партнерів і не обов'язково відображає погляди Агентства США з міжнародного розвитку (USAID) або уряду США.

Матеріали до теми «Рух і час» розроблено педагогами учасниками проекту:

Альона Назарова,
вчитель початкових класів Золотоніської спеціалізованої школи №2 інформаційних технологій

Марина Галат,
заступник директора з виховної роботи Золотоніської спеціалізованої школи №2 інформаційних технологій

Ірина Хоменко,
вчитель початкових класів Золотоніської спеціалізованої школи №2 інформаційних технологій

Світлана Хаванська,
вчитель початкових класів Павлоградської загальноосвітньої школи І-ІІІ ступенів №9 Павлоградської міської ради Дніпропетровської області

Олена Здор,
директор комунального закладу «Дніпрорудненська спеціалізована І-ІІІ ступенів школа «Талант» Василівської районної ради Запорізької області

Алла Гардізон,
заступник директора з навчально-виховної роботи комунального закладу «Луцька гімназія №4 імені Модеста Левицького Луцької міської ради Волинської області»

Світлана Майборода,
заступник директора школи Павлоградської загальноосвітньої школи І-ІІІ ступенів №9 Павлоградської міської ради Дніпропетровської області

© Pact Inc., 2019
© Всеукраїнський фонд «Крок за кроком», 2019

Матеріали до теми «Рух і час»

Проблемне запитання / дослідницька проблема:

Навіщо і як люди подорожують?

Вправи: «Подорож містами України»

Очікувані результати:

Учень/ учениця:

ГІО
- визначає окремі зміни у ландшафті під час подорожі;
- вчиться орієнтуватися на карті, глобусі, плануючи подорож;
- читає карту України (показує найбільші міста, власний регіон);
- фіксує здобуту інформацію/ дані словами, малюнками, символами, за допомогою цифрових аудіо-, відео-, фото пристроїв.

СЗО
- пояснює важливість руху та активної поведінки для себе та інших.

ПРО
- застосовує за потреби найпростіші матеріали та прилади, зокрема лінійку, фотоапарат, підручні засоби та ін.;
- розповідає про власні емоції, які виникають під час спостереження та подорожування;
- фіксує здобуту інформацію словами, малюнками, символами.

МАО
- створює макети реальних та уявних об'єктів;
- визначає час у годинах, хвилинах, добах, тижнях;
- оперує грошима, здійснює покупки для (під час) подорожі.

МОВ
- розповідає про те, що його/ її вразило, схвилювало, переповідає події, правильно вимовляючи й наголошуючи загальновживані слова;
- підтримує аргументами власні думки або спростовує їх, пояснює на основі власного досвіду;
- створює прості тексти на добре відому тему;
- пояснює, як сприйняття тексту залежить від способу його презентації (логічний наголос, темп, міміка, жести) і враховує це у своєму мовленні;
- поповнює власний словниковий запас;
- правильно вживає велику літеру у власних назвах.

ТЕО
- самостійно створює вироби із паперу, картону, за зразком та власним задумом.

ІФО
- встановлює логічну послідовність подій, оцінює ризик порушення послідовності дій;
- діє за запропонованим планом (алгоритмом), вирізняє пункти плану із точними вказівками;
- формулює очікувані результати.

Громадянські компетентності, які розвиваємо:

- визнання цінності культурного різноманіття;
- вміння самостійно вчитися;
- вміння слухати та спостерігати;
- відкритість до інших культур, переконань і світогляду інших людей, повага,
- громадянська свідомість.

Ресурси:

1. папір А4
2. конверти з фото-пазлами визначних місць України
3. лінійка
4. нитка
5. адміністративна карта/ карти України
6. фотографії учнів із їхніх мандрівок Україною: Київ, Львів, Ужгород, Чернігів, Одеса

Учнів:
24-30

Тривалість:
120 хвилин

Опис вправи:

1. Щоб відповісти на проблемне запитання, учитель запрошує дітей на килимок, де лежить велика адміністративна карта України або ж кілька менших карт для роботи в групах. Учитель просить неквапливо розглянути карту, запитує, що це за територія, чому учні вирішили, що це Україна? (Якщо діти вперше знайомляться з адміністративною картою, учитель може запропонувати учням висловити припущення про таке:

Чому територія України на карті така маленька?

Як роблять карти?

Навіщо карта складається із кольорових клаптиків?

2. Учитель закликає учнів спробувати відгадати, де на цій карті розташоване їх рідне місто/ село (показує, якщо діти цього не знають, ставлячи цеглинку «леґо»), а потім просить позначити цеглинками «леґо» (5 цеглинок різних кольорів) міста, в яких побували діти (або де вони хотіли б побувати).

3. Далі учні об'єнуються у групи за назвою міст, де вони побували чи хотіли б побувати. Учителеві варто так попрацювати з імовірними групами, щоб вони складалися приблизно з однакової кількості учнів, підбадьорюючи відвідати те місто, яке виявилося мало знаним для дітей.

4. Учитель просить тих учнів, які мандрували, пригадати, ***якого кольору була подорож?***

Якого смаку?

Що запам'яталося найбільше?

Чому важливо не сидіти на місці, а бути активним для себе та інших?

5. Далі вчитель пропонує вправу, яка допоможе дізнатися про історичні місця України. Учні складають пазли-світлини пам'яток конкретного міста. Учитель їх може створити самостійно, віддрукувавши фотографію пам'ятки і довільно розрізавши її на фрагменти (Додаток 1 та 2).

6. Учитель просить учнів прочитати короткі тексти про відомі українські міста, підкреслити ключові слова, окремо виділити незнайомі слова і спробувати дізнатися один в одного (або в учителя), що вони означають.

Для 1-ї групи учнів:

Київ – столиця України

За переказами, Київ заснував 482 року полянський князь Кий зі своїми братами Щеком і Хоривом та сестрою Либіддю. Іменем цього князя місто називається й сьогодні. Найдавніша вулиця Києва – Володимирська, їй більше тисячі років. Головна вулиця Києва – це Хрещатик, найкоротша, а водночас і найширша вулиця серед європейських столиць. Її ширина становить 75 метрів.

У травні Київ тоне у цвіті каштанів. Саме тому місто також має неофіційну назву Каштанової столиці. Це одне з найзеленіших міст Європи, тут розташовано понад сімдесят парків та більше ніж двісті скверів.

Серед визначних місць Києва – **Собор святої Софії, Києво-Печерська лавра, Майдан Незалежності**. Однією з найбільших окрас Києва є річка Дніпро, його кручі. Нині водою річки користується більшість населення України.

Для 2-ї групи учнів:

Чернігів – місто нескорених

У літописах Чернігів згадують від 907 року. За переказами, місто отримало назву на честь першого князя – Чорного. На сьогодні відомо багато різних легенд і переказів, пов'язаних із назвою міста. За одними з них, назва міста пов'язується з ім'ям доньки цього князя Чорного, яка викинулася з вікна княжого терему, щоб не потрапити в полон до ворогів. Інші легенди кажуть, що Чернігів завдячує своєю назвою темним, дрімучим, «чорним» лісам, які з усіх боків оточували місто. Чернігів – місто, що відмовилося сплатити данину татарам! 1239 року вони зруйнували його ущент та винищили гордих містян. Тому Чернігів – місто нескорених! Кажуть, у місті ще й досі можна знайти велике каміння з татарських катапульт. А ще тут чудовий **Троїцький собор, Катеринівська церква, гармати** з Чернігівської фортеці, що так і залишилися стояти на валу над **річкою Десною**.

Для 3-ї групи учнів:

Львів – це музей просто неба

Львів розташований за 50 км від кордону з Європейським Союзом.

Це місто має давню історію. Князь Данило Галицький 1256 року збудував місто для свого сина Лева, тому воно назване в його честь.

У Львові ви знайдете найбільше архітектурних пам,яток України. Це **Львівська опера, площа Ринок, міська ратуша, Високий замок** та ін.

У Львові відбувся перший в Україні футбольний матч. Ця футбольна подія трапилася 14 липня 1894 року у львівському Стрийському парку. Тут зіграли між собою дві команди – Львова та Кракова. Львів'яни здобули тоді перемогу.

У Львові зосереджено 60 різних музеїв, це найбільше в Україні.

До речі, спецефекти до відомих американських фільмів «Гаррі Поттер», «Спайдермен» та інші створюють саме у Львові.

Для 4-ї групи учнів:

Одеса – місто-перлина на Чорному морі

Одесу засновано у 1324 році, щоправда, тоді вона була селищем, що називалося Коцюбіїв, а згодом перейменоване на Хаджибей. Почувши слово **Одеса**, уява малює нам картинки найзнаменитіших пам'яток прекрасного міста. Це, звичайно, **Потьомкінські сходи з «Дюком» на чолі, Оперний театр і Тещин міст, Дерибасівську і Морський вокзал**. Але крім цих, відомих кожному, хто хоч раз побував в Одесі, пам'яток, Одеса може запропонувати чимало незвичних місць. До таких належить і Тунель казок, який з'єднує пляж «Дельфін» та Французький бульвар. Його довжина становить близько 200 м, а максимальна глибина досягає 20 м, що майже дорівнює висоті стандартного п'ятиповерхового будинку. Свою назву тунель отримав завдяки тому, що його стіни прикрашають різні сюжети з казок, а також орнамент, який зображає якір, з яким дуже люблять фотографуватися туристи міста.

Для 5-ї групи учнів:

Ужгород – місто сакури

Це найменше місто серед обласних центрів України, засноване 872 року. Ужгород завдячує своєю назвою річці Уж (вуж), що вужем в'ється через усе місто. Тут практично немає високих будівель, центр міста вимощений бруківкою.

Наприкінці квітня Ужгород перетворюється на справжній райський сад, адже починає цвісти екзотична японська вишня – сакура. Гілки сакури покриваються пишними рожевими квітами. Сакура – досить рідкісне дерево в Україні, тому помилуватися цвітом з'їжджаються до Ужгорода з усіх куточків України.

Саме в Ужгороді знаходиться найбільша в Європі алея сакур, що простягнулася уздовж берега Ужа, на Православній та Київській набережних, а також найбільша липова алея. Місто славиться також своїми історичними пам'ятками – **Ужгородським замком, ботанічним садом, соборами**.

За результатами роботи у групах учні презентують складену картинку та, ґрунтуючись на відеоролику й тексті, коротко описують, чим славне те місто, яке вони уявно чи реально відвідали, ділячись враженнями від побаченого.

Можна запропонувати групам учнів створити колаж про те місто, яке вони уявно відвідали, використавши пазли-фотографії, власні світлини, ключові слова, дати заснування міста та інші позначки, які б закодували інформацію про особливості міста.

7. Дуже важливо під час записів повторити правила вживання великої літери під час написання географічних назв.

8. Учитель пропонує з'ясувати, яке місто знаходиться найдалі від населеного пункту, де мешкають діти, а яке – найближче?

Завдання для роботи у парах:

На карті виміряйте відстань від рідного міста до м. Києва, м. Львова, м. Одеси, м. Чернігова та м. Ужгорода спочатку лінійкою – по прямій (зафіксуйте її на папері), а потім ниткою, поклавши її на карту так, як позначено автомобільну дорогу/ залізницю. Після цього теж поміряйте нитку лінійкою.

Порівняйте і визначте, яка відстань довша: по прямій чи дорогою?

До якого міста шлях найдовший, а до якого найкоротший?

9. Учитель пояснює умовність відстані на карті, бо вона слугує лише моделлю території. Насправді відстань, здобуту вимірюванням, треба помножити на певну кількість кілометрів, залежно від масштабу (учитель не пояснює терміна, лише розповідає про те, що щось ми можемо бачити зблизька, і воно велике, а щось здалека – і воно маленьке. (можна провести експеримент про умовність великого/ малого на різних відстанях).

10. Далі вчитель запитує:

Яке місто найстарше? Яке наймолодше?

Скільки років нашому місту/ селу?

11. З допомогою учителя діти підсумовують, що неважливо, чи місто велике, чи маленьке, чи давня в нього історія, чи ні, важлива унікальність кожного міста, як і кожної людини.

12. Рефлексія. Учитель просить учнів відрефлексувати щодо проблемного запитання:

Навіщо ми подорожували?
Що ми цікавого дізналися?
Чи хотіли б вирушити у реальну, а не тільки віртуальну мандрівку?
Що було складного було в нашій віртуальній мандрівці?
Чи гарно ми працювали/ мандрували у групах? Якщо так, то чому?

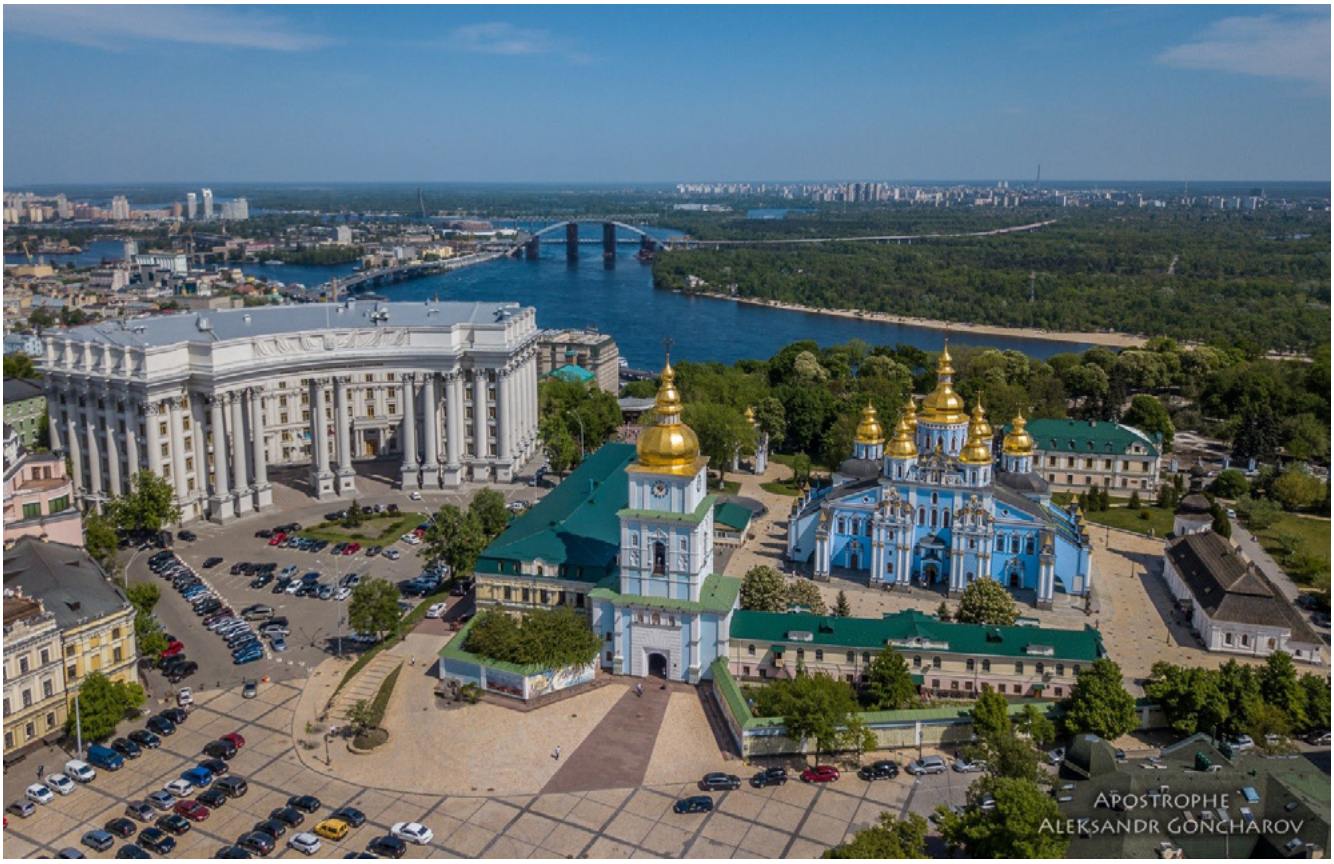

Київ

Чернігів

Львів

Одеса

Ужгород